ÁROP-1.1.16-2012-2012-0001
Esélyegyenlőség-elvű fejlesztéspolitika kapacitásának biztosítása

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Sarkadkeresztúr Község Önkormányzata

2013

Türr István Képző és Kutató Intézet
Cím: 1054 Budapest, Széchenyi u. 14.
Telefon:06-1-882-3454
email: ugyfelszolgalat@tkki.hu
web: www.tkki.hu
Felnőttképzési nyilvántartási szám: 01-0790-04
Intézményi akkreditációs lajstromszám: AL 0008

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL
MAGYARY PROGRAM
A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP) 3
Bevezetés 3
A település bemutatása 3
Értékeink, küldetésünk 8
Célok 8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE) 10
1. Jogszabályi háttér bemutatása 10
2. Stratégiai környezet bemutatása 13
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége 14
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység 28
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége 39
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége 43
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége 47
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása 51
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága 52
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 53
1. A HEP IT részletei 53
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése 53
A beavatkozások megvalósítói 54
Jövőképünk 54
Az intézkedési területek részletes kifejtése 55
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT) 62
3. Megvalósítás 63
A megvalósítás előkészítése 63
A megvalósítás folyamata 63
Monitoring és visszacsatolás 66
Nyilvánosság 66
Érvényesülés, módosítás 68
4. Elfogadás módja és dátuma 69

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. Törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Kormány rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Sarkadkeresztúr Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait[1], valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.
Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Sarkadkeresztúr északon Okány és Nagygyanté, keleten Újszalonta és Méhkerék, délen Sarkad, nyugaton Békés-Tarhos által határolt község. Középfokú vonzás tekintetében Gyulához és Békéscsabához tartozik.

Története

A község területén végzett ásatások leletanyagai bővelkednek őskori (pl. bronzkori és kelta), illetve népvándorlás kori (szarmata), valamint Árpád-kori leletekben. A csapháti ásatások során X-XI. századi temető, míg a medgyesi ásatások során Árpád-kori templom és település romjait tárták fel. A feltárások bizonyítják, hogy ez a hely ősidők óta lakott, s azt is, hogy Keresztúr Árpád-kori elődje templomos település volt. A Keresztúri Református Egyház a régebbi egyházak közül való, hiszen már 1567-ben a Debrecenben tartott zsinaton – több egyházzal együtt – a hitvallást aláírták. A török támadások idején, Sarkad pusztulásakor Keresztúrt is felégették. A Rákóczi-szabadságharc idején, 1704-ben német és rác labancok támadták meg a települést, lakossága a sarkadi földsáncokra menekült, a sarkadiaktól kért oltalmat. Ekkor égették el a református egyház matriculáit is. A Sarkadkeresztúri Református Egyház birtokában lévő matricula feljegyzései szerint „a zene-bonás idők elmúltával" a sarkadi sáncokba menekült keresztúriak közül néhányan visszamerészkedtek elpusztult helységükbe. 1717-1725 között újraépült a falu.

---

[1] Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Infrastruktúra

A község infrastruktúrája jónak mondható. Az úthálózat 65 százaléka aszfalt burkolatú, a továbbin pedig útalapot épült. Földút már sehol sem nehezíti a közlekedést. A község központjából kiindulva összefüggő kerékpárút hálózat könnyíti a közlekedést, mely össze van kötve a sarkadi kerékpárút rendszerrel. Kiépített a gáz, víz és a telefonhálózat, korszerű a közvilágítás. A faluban 1990-től zárt láncolatú kábeltelevíziós rendszer van teljes körűen kiépítve, melyen 40 csatornából választhatnak az előfizetők. Segíti az emberek tájékoztatását a község honlapja (www.sarkadkeresztur.hu), továbbá a havonta megjelenő helyi újság, a Keresztúri Hírek.

Gazdaság

A termelési és gazdasági körülményeket figyelembe véve körzetünk az országos összehasonlítás szerint hátrányos helyzetű, Békés megyében is a szélsőségesen nehéz körülményekkel bíró térségek közé tartozik. Természeti adottságai (éghajlat, talaj) kedvezőtlenek, ezek szerencsétlen egybeesése megnehezíti az eredményes mezőgazdasági termelés folytatását. A hektáronkénti átlagos aranykorona érték 15,2, ami igen rossz minőségű talajt jelent.

A településen a munkanélkülisége ráta magas. Az egyetlen jelentős munkaadó a helyi önkormányzat. A helyiek főként a közeli városokban: Gyulán és Békéscsabán vállalnak munkát, s naponta ingáznak munkahelyük és otthonuk között. A helyi gazdasági életet leginkább a vállalkozó kereskedők és vendéglátó ipari egységek üzemeltetői, valamint a szolgáltatást végzők határozzák meg. Jelentősebb üzem a MINŐSÉG Vasipari Kft.

Intézmények

Polgármesteri Hivatal, Általános Iskola, Óvoda, Napközi otthonos konyha, Könyvtár és Közösségi Ház, Idősek Klubja, Védőnői Szolgálat.

Az egészségügyi ellátás jónak mondható. A településen vállalkozó háziorvos és fogorvos rendel, és gondoskodik az ellátásról. Van orvosi rendelő, fogorvosi rendelő, valamint anya- és gyermekvédelmi rendelő, gyógyszertár.

A közművelődési, kulturális tevékenység leginkább a Könyvtár és Közösségi Ház berkein belül zajlik, hiszen Keresztúron nem működik művelődési ház. Sarkadkeresztúron egy sporttelep van, melyhez új építésű öltöző és büfé is tartozik, valamint füves focipálya, egy aszfaltos edzőpálya szolgálja a sportolni vágyók igényeit.

2003 októberében átadásra került a település eddigi legnagyobb beruházása, a sportcsarnok. A településen több vallási felekezet is működik: református, római katolikus, román ortodox, és baptista. Az evangélikus egyháznak helyben nincs szervezete, ám tagjai élnek a faluban. A településen egy templom és három imaház található.

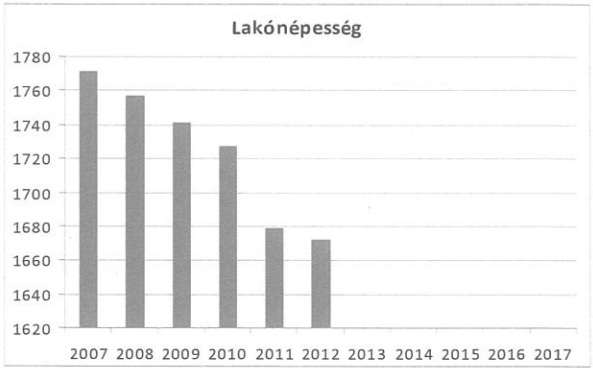
A helyi társadalmat átszövik a civil szervezetek: Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete, Mozgáskorlátozottak Helyi Csoportja, Sportegyesület, Vadásztársaság, Vöröskereszt, Polgárőr Egyesület, Általános Iskolásokért Alapítvány, Törpicur Alapítvány, "Sarkadkeresztúrért" Közalapítvány, Román Hagyományőrző Egyesület, kisebbségi önkormányzatok: román, szlovák.

Népesség

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	1772	
2008	1757	99%
2009	1741	99%
2010	1728	99%
2011	1679	97%
2012	1672	100%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az 1. számú táblázat a lakónépesség alakulását mutatja az elmúlt 6 év alatt. A diagramból látható a népesség folyamatos és nagymértékű csökkenése. 2007 év végén még a lakónépesség száma 1772 fő volt, amely évről-évre csökkenő tendenciát mutat és 2012 év végére már csak 1672 volt, a vizsgált 6 év alatt a lakónépesség száma 100 fővel, azaz 6%-kal csökkent. Ez a csökkenés egy ilyen kis településen jelentősnek mondható.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	858	821	1679	51%	49%
0-2 évesek	na	na		na	na
0-14 éves	83	85	168	49%	51%
15-17 éves	29	31	60	48%	52%
18-59 éves	399	529	928	43%	57%
60-64 éves	57	65	122	47%	53%
65 év feletti	206	111	317	65%	35%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2003 októberében átadásra került a település eddigi legnagyobb beruházása, a sportcsarnok. A településen több vallási felekezet is működik: református, római katolikus, román ortodox, és baptista. Az evangélikus egyháznak helyben nincs szervezete, ám tagjai élnek a faluban. A településen egy templom és három imaház található.

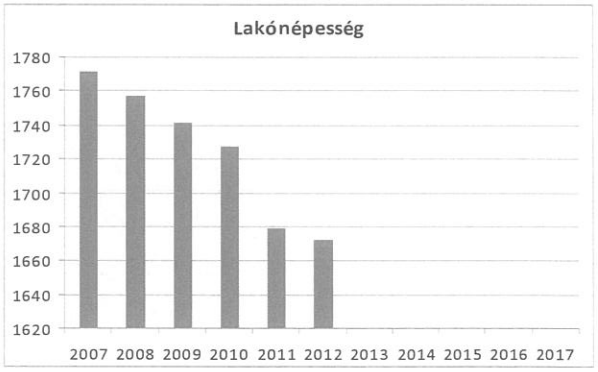
A helyi társadalmat átszövik a civil szervezetek: Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete, Mozgáskorlátozottak Helyi Csoportja, Sportegyesület, Vadásztársaság, Vöröskereszt, Polgárőr Egyesület, Általános Iskolásokért Alapítvány, Törpicur Alapítvány, "Sarkadkeresztúrért" Közalapítvány, Román Hagyományőrző Egyesület, kisebbségi önkormányzatok: román, szlovák.

Népesség

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	Fő	Változás
2007	1772	
2008	1757	99%
2009	1741	99%
2010	1728	99%
2011	1679	97%
2012	1672	100%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az 1. számú táblázat a lakónépesség alakulását mutatja az elmúlt 6 év alatt. A diagramból látható a népesség folyamatos és nagymértékű csökkenése. 2007 év végén még a lakónépesség száma 1772 fő volt, amely évről-évre csökkenő tendenciát mutat és 2012 év végére már csak 1672 volt, a vizsgált 6 év alatt a lakónépesség száma 100 fővel, azaz 6%-kal csökkent. Ez a csökkenés egy ilyen kis településen jelentősnek mondható.

2. számú táblázat - Állandó népesség

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
nő	858	821	1679	51%	49%
0-2 évesek	na	na		na	na
0-14 éves	83	85	168	49%	51%
15-17 éves	29	31	60	48%	52%
18-59 éves	399	529	928	43%	57%
60-64 éves	57	65	122	47%	53%
65 év feletti	206	111	317	65%	35%

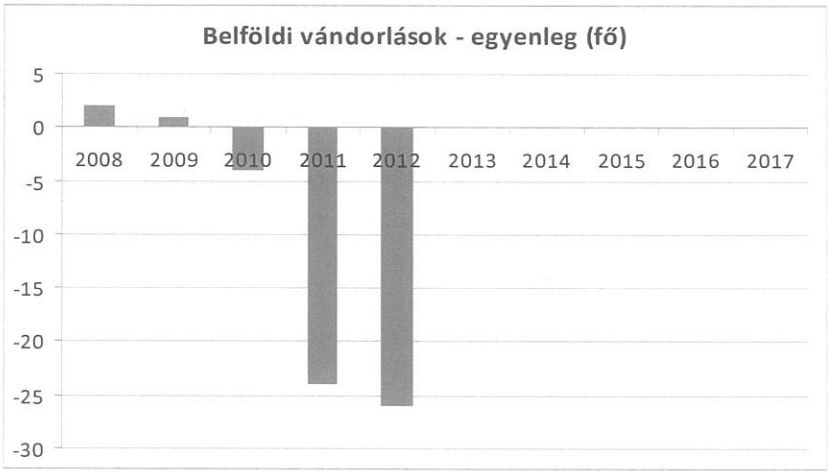
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A 3. számú táblázatban látható, a 65 évesek és 14 év alatti lakosok számának aránya. Már a 2 számú diagramból is megállapítható volt a település elöregedése. A táblázat szemlélteti, hogy a 65 év feletti lakosok száma túlsúlyban van a 0-14 éves korú lakosok számával szemben és ez az arány folyamatosan emelkedik. Megállapítható, hogy Sarkadkeresztúr öregedési indexe rohamosan romló tendenciát mutat, 2008-ban 154,2% volt az öregedési index, amely évről évre emelkedett és 2012-ben ez az érték már 191,5% körül mozgott, azaz a vizsgált 5 év alatt az öregedési index 37,3%-kal emelkedett. Sarkadkeresztúr lakossága elöregedett.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	39	37	2
2009	33	32	1
2010	32	36	-4
2011	26	50	-24
2012	27	53	-26

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

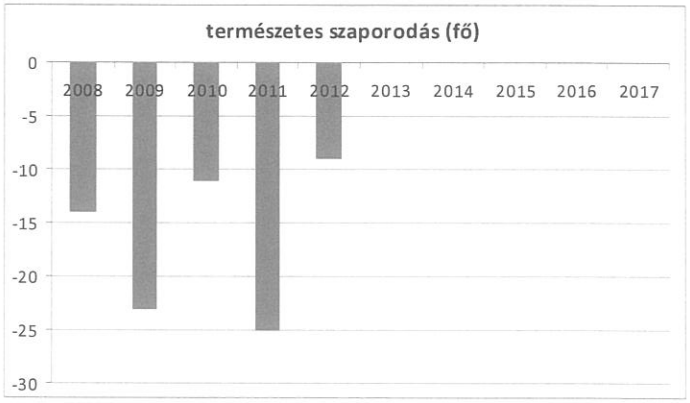

A 4. számú táblázatban láthatjuk a település belföldi vándorlását. 2008-ban és 2009-ben az állandó jellegű odavándorlás minimálisan, de több volt, mint az elvándorlás. A következő évben már az elvándorlók száma volt túlsúlyban. 2011-re az elvándorlók száma drasztikus mértékben 36 főről 50 főre, azaz 38,9%-kal emelkedett, ezzel szemben a bevándorlók száma folyamatosan csökkent. Ez az érték 2012-re tovább romlott. Megállapítható, hogy a lakónépesség csökkenésében nagy szerepet játszik az elvándorlók számának folyamatos emelkedése.

5. számú táblázat -
Természetes szaporodás

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	11	25	-14
2009	3	26	-23
2010	10	21	-11
2011	6	31	-25
2012	11	20	-9

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az 5. számú táblázat a település természetes szaporodását mutatja. Elmondható, hogy a vizsgált évek mindegyikében a halálozások száma magasabb volt, mint az élve születések száma, tehát minden évben a természetes szaporodás értéke negatív értéket mutat. Ez az érték az elmúlt időszakban ingadozó tendenciát mutat. Az újszülöttek számának csökkenése, gyerekvállalásra való ösztönzés napjainkban is megoldatlan probléma, melyhez negatív motívumként még a gazdasági válság is hozzájárul.

Összességében elmondható, hogy Sarkadkeresztúr lakosságának folyamatos csökkenése, a nagy léptű elvándorlás elsősorban a magas munkanélküliségre vezethető vissza. Meg kell állapítani, hogy a településen sem a mezőgazdaság, sem az ipar nem biztosít olyan fejlődést, ami a község igényének megfelelő ütemű előrejutást lehetővé tenne. Elsősorban erre vezethető vissza, hogy Sarkadkeresztúr népessége tartósan és folyamatosan csökken.

Értékeink, küldetésünk

Sarkadkeresztúr Község Önkormányzatának legfontosabb küldetése, hogy a településen hátrányos helyzetben élők számát minimálisra csökkentsük. A mélyszegénységbe élők is egyenlő eséllyel vegyenek részt az oktatásba, kulturális- és sport programokban. Mindenki egyenlő eséllyel juthassanak hozzá a szociális és egészségügyi szolgáltatásokhoz, foglalkoztatáshoz.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Sarkadkeresztúr település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.
E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.
További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.
További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.
Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. Törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!" Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Az alábbiakban röviden meghatározzuk a kapcsolódó stratégiákat, melyekről bővebben a HEP Képzési segédlethez kapcsolódó tanulmánykötetben olvashatunk. Ezek ismerete azért fontos, mivel a település

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról" szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai" fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. Törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz: EU 2020 stratégia, Nemzeti Reform Program, Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia, „Legyen jobb a gyerekeknek!" Nemzeti Stratégia, Roma Integráció Évtizede Program, Nemzeti Ifjúsági Stratégia.

Az alábbiakban röviden meghatározzuk a kapcsolódó stratégiákat, melyekről bővebben a HEP Képzési segédlethez kapcsolódó tanulmánykötetben olvashatunk. Ezek ismerete azért fontos, mivel a település

esélyegyenlőségi stratégiájának illeszkednie kell nem csak a jogszabályi környezetbe, hanem az EU és hazai releváns stratégiákhoz is.

Az EU 2020 stratégia

Az Európa 2020 Az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait ivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni.

Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések melyeket 2020-ra az EU égészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsálódási arányt 10 % alá kel csökkenteni. A szegénység /társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora, pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program

Az Európa 2020 Stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell előkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést, hátáltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott, „A nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig" című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik.

Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózás politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek- gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek- hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a

gazdaság fejlesztéssel és foglalkoztatás politikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek" Nemzeti Stratégia

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknek a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program

Az országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el Roma Integráció Évtizede Stratégiai Tervéről szóló 68/2007 (VI.28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, két éves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv 4 prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendeletmutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a 4 prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó faladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta el a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumokat (88/2009.(X.29.) OGY. határozat).

A stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik a 2012.-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII.27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozással nem rendelkezik a település.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A településen a következő koncepciók, dokumentumok, programok vannak hatályban:

Költségvetési koncepció – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § értelmében a jegyző, által elkészített, a következő évre vonatkozó költségvetési koncepciót a polgármester november 30.-áig - a helyi önkormányzati képviselő-testület tagjai általános választásának évében legkésőbb december 15.-éig - benyújtja a képviselő-testületnek, melyet a testület rendelet formájában hagy jóvá. Ennek megfelelően Sarkadkeresztúr Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a 2013. évi költségvetési koncepciót a 1/2013. (III.18.) önkormányzati rendelettel elfogadta.

Sarkadkeresztúr Gazdasági Programja 2010-2014. évre vonatkozóan - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős. A 2011. évi gazdasági programot a 82/2011.(III.28.) határozattal fogatták el.

Szolgáltatástervezési koncepció: a szociális igazgatásról és a szociális ellátásról szóló 1993. évi III. törvény 92. §-a szerint a legalább kétezer lakosú települési önkormányzat a településen élő szociálisan rászorult személyek részére biztosítandó szolgáltatási feladatok meghatározása érdekében szolgáltatástervezési koncepciót készít

Településtervezési terv: Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 6§-a alapján Sarkadkeresztúr önkormányzat a településrendezési feladatokat a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és azok elfogadásával látja el.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

2007. július 1.-től az óvodát és az általános iskolát intézményfenntartó társulás keretein belül tartotta fenn az önkormányzat Okány településsel együtt. A társulás létrehozását a szakosított ellátás bevezetése és a gyermeklétszám növelése indokolta. Az intézményfenntartó társulás 2012. december 31.-vel szűnt meg a törvényi rendelkezések alapján.

2004. 06. 29.-én alakult a Sarkad és környéke Többcélú Kistérségi Társulás 11 település összefogásával.

A Társulás feladatellátása és működése

a./ a Társulás szervező tevékenysége által ellátott feladatok:

1.) Egészségügyi alapellátás – központi orvosi ügyelet

2.) Szenvedélybetegek közösségi ellátása

b./ a Társulás valamely tagjának intézménye látja el külön megállapodás alapján:

1.) Belső ellenőrzési feladatok ellátása – Sarkad tagönkormányzat

c./ A Társulás által fenntartott intézmény útján ellátott (családsegítés, gyermekjóléti szolgáltatás, fogyatékosok támogató szolgálata,, gyermekek átmeneti gondozása-helyettes szülői hálózat, házi segítségnyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, étkeztetés, nappali ellátás (idősek és fogyatékos személyek részére), ápolást, gondozást nyújtó intézmény (idősek részére), átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény (idősek részére) – Kistérségi Humán Szolgáltató Központ.

A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló rendeleti szabályozásra a Társulás Sarkad Város Önkormányzatát jelöli ki.
A feladatellátás a Társulás valamennyi településére kiterjedhet, illetve csak meghatározott települések feladatellátására.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

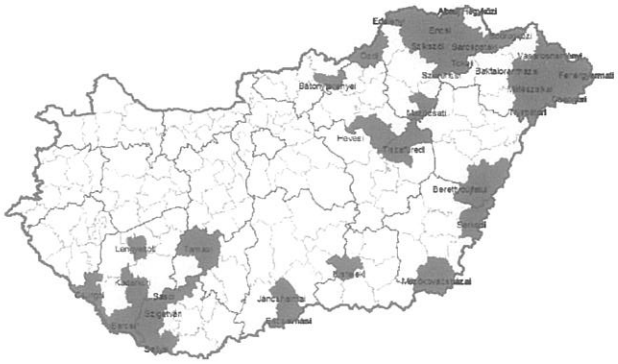
A felhasznált adatok többnyire a TEIR adatbázisból, helyi önkormányzati adatokból, statisztikákból, a helyi nyilvántartásokból kerültek összegyűjtésre, figyelembe véve a helyi szakemberek beszámolóit, tapasztalatait. Több helyen jelezve lett adathiány, mivel a megelőző évi hivatalos statisztikai adatok több helyen még nem állnak rendelkezésre.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A mélyszegénységgel kapcsolatos vizsgálatok az egyén illetve háztartás saját jövedelmi helyzetének értékelésén alapulnak. A rendelkezésünkre álló adatok alapján elsősorban a munkanélküliség, a szociális rászorultság, a gyermekek helyzete, a lakhatási viszonyok és az iskolai végzettségek figyelembe vételével készítünk elemzéseket. Ezekben a térségekben a születéskor várható élettartam is lényegesen alacsonyabb.

(1. ábra).

1. ábra: LHH kistérségek Magyarországon napjainkban

(forrás: http://www.nfu.hu)

Az ábrán látható, hogy Sarkadkeresztúr a halmozottan hátrányos helyzetű települések közzé tartozik. Ennek okai, hogy a településen az emberek iskolai végzettsége alacsony, a munkanélküliségi ráta magas, a gyermekek többsége, közel 100%-a hátrányos helyzetű, a lakosság jövedelme alacsony. Továbbá a gazdasági nehézségek is nehezítik a kilábalást ezen problémákból.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

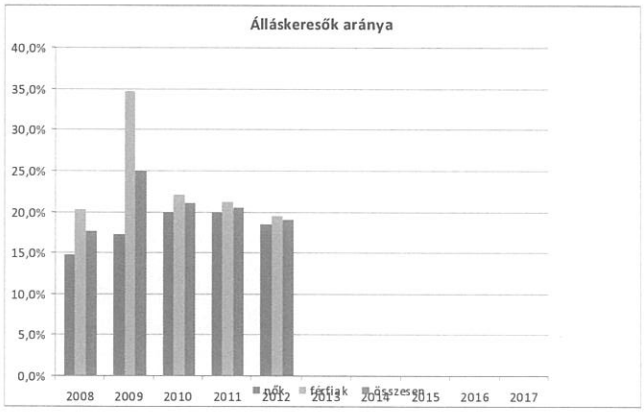
A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.) és a Mötv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban.

***a)* foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya**

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	560	619	1179	83	14,8%	126	20,4%	209	17,7%
2009	561	450	1011	97	17,3%	156	34,7%	253	25,0%
2010	557	607	1164	111	19,9%	134	22,1%	245	21,0%
2011	533	593	1126	106	19,9%	126	21,2%	232	20,6%
2012	530	595	1125	98	18,5%	116	19,5%	214	19,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.1. számú táblázat arra mutat rá, hogy milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez az arány miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között. 2008-ban a nők 14,8%-a, a férfiak 20,4%-a volt nyilvántartott álláskereső, a munkaképes korú lakosság 17,7%-át alkották. A diagramból is jól látható, hogy ez az arány 2009-re nagymértékben növekedett. Az előző évhez képest 2,5%-kal több nő és 14,3%-kal több férfi vált álláskeresővé. Ebben az évben már a 15-64 év közötti lakónépesség 25%-a volt nyilvántartott álláskereső. Ez az arány 2010-re 4%-kal, 2011-re 0,4%-kal és 2012-re további 1,6%-kal csökkent. Összességében elmondható, hogy a vizsgált évek mindegyikében rendkívül magas a munkanélküliek száma, ami az egyik legfontosabb probléma a településen.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

		2008	2009	2010	2011
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	**fő**	**209**	**253**	**245**	**232**
20 éves és fiatalabb	fő	6	8	4	4
	%	2,9%	3,2%	1,6%	1,7%
21-25 év	fő	31	31	34	20
	%	14,8%	12,3%	13,9%	8,6%
26-30 év	fő	24	34	23	28
	%	11,5%	13,4%	9,4%	12,1%
31-35 év	fő	22	28	29	20
	%	10,5%	11,1%	11,8%	8,6%
36-40 év	fő	28	28	36	29
	%	13,4%	11,1%	14,7%	12,5%
41-45 év	fő	23	34	35	34
	%	11,0%	13,4%	14,3%	14,7%
46-50 év	fő	28	31	24	29
	%	13,4%	12,3%	9,8%	12,5%
51-55 év	fő	29	38	38	35
	%	13,9%	15,0%	15,5%	15,1%
56-60 év	fő	16	17	21	33
	%	7,7%	6,7%	8,6%	14,2%
61 év felett	fő	2	4	1	0
	%	1,0%	1,6%	0,4%	0,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

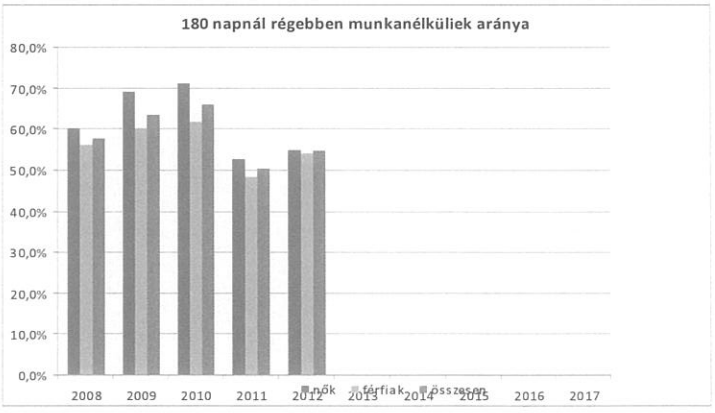
A 3.2.2. számú táblázatban a regisztrált munkanélküliek korcsoport szerinti megoszlását mutatja. 2008-ban a nyilvántartott álláskeresők legnagyobb részét a 21-25 év közötti lakosok száma tette ki, ekkor 14, 8% volt az arányuk, amely a vizsgált években csökkenő tendenciát mutatott és 2011 végére 6,2%-kal csökkent az arányuk. A második legmagasabb arányt az 51-55 év közöttiek mutatták, ekkor 13,9% volt és sajnálatos módon ez az arány tovább emelkedett és 2011-ben 15,1%-kal emelkedett. A harmadik csoportba a 46-50 év közöttiek és a 36-40 év közöttiek sorolhatóak, 2008-ban a nyilvántartott álláskeresők 13,4%-át jelentették. Mind a két csoport aránya 2011-re 0,9%-kal csökkent. A negyedik csoport 26-30 évesek, amelyeknek aránya 2008-ban 11,5% volt, de ez az arány 2011-re 12,1%-ra emelkedett. Elmondható, hogy mind a 4 évben a munkanélküliek legnagyobb hányadát az 51-55 év közötti népesség alkotta. Továbbá ez az arány 2008-ról 2011-re 1, 1%-kal emelkedett. Míg a 61 év feletti munkanélküliek száma 0-ra csökkent, addig az 56-60 éves korúak száma a négy év alatt több mint a duplájára emelkedett, ebben a korcsoportban volt a legnagyobb mértékű változás. A 20 éves és fiatalabb álláskeresők száma alacsony és további csökkenő tendenciát mutat. 61 év feletti munkanélküliek száma 2008-ban minimális volt, a vizsgált években folyamatosan csökkent és 2011-ben már nem is volt.

Összességében elmondható, hogy manapság álláskeresési gondokkal az 51-60 év közöttiek 41-45 év közöttiek szenvednek. Melynek egyik magyarázata a rokkantsági ellátások szigorítása, sokan a rokkantási nyugdíj elvesztése miatt váltak regisztrált munkanélkülivé.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	83	126	209	50	71	121	60,2%	56,3%	57,9%
2009	97	156	253	67	94	161	69,1%	60,3%	63,6%
2010	111	134	245	79	83	162	71,2%	61,9%	66,1%
2011	106	126	232	56	61	117	52,8%	48,4%	50,4%
2012	98	116	214	54	63	117	55,1%	54,3%	54,7%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.3. számú táblázat mutatja a tartós munkanélküliek számát nemenként. 2008-ban a munkanélküliek 57,9% volt 180 napnál régebben regisztrálva. A munkanélküli nők 60,2%-a , a férfiak 56,3%-a tartós munkanélküli. Ez az arány 2009-re 5,7%-kal emelkedett. A nők 69,1%-a, a férfiak 60,3%-a vált tartós munkanélkülivé és ez 2010-re további 2,5%-kal emelkedett. 2011-re az arány 15,7%-kal csökkent, de 2012-re további 4,3%-kal emelkedett. Mind az 5 évben magas arány jellemzi a tartós munkanélküliséget, továbbá a diagramból is jól látható, hogy a nőket jobban érinti a tartós munkanélküliség.

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	0			0			0	##########	0	##########	0	##########
2011	1511	775	736	#ÉRTÉK!	na	na	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A 3.2.5. számú táblázatból látható, hogy nincs pontos adatunk arról, hogy hány ember nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel. De tapasztalataink alapján elmondható, hogy a településen nagy arányban vannak a szakképzetlen emberek. Nagy valószínűséggel a nőket ez a probléma jobban érinti, ennek egyik oka, hogy gyermekvállalás miatt kikerültek az iskolából és később már nem tértek vissza.

3.2.4. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	132	142	274	3	2,3%	5	3,5%	8	2,9%
2009	129	132	261	5	3,9%	8	6,1%	13	5,0%
2010	118	133	251	3	2,5%	6	4,5%	9	3,6%
2011	125	129	254	4	3,2%	7	5,4%	11	4,3%

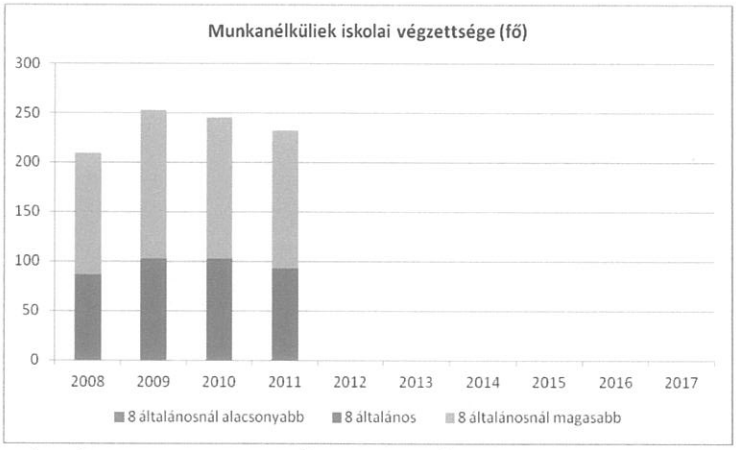
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.4. számú táblázat a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők számát mutatja. A 3.2.2. számú táblázatban már láthattuk, hogy a 20 évnél fiatalabb munkanélküliek száma csekély és csökkenő tendenciát mutat. Ebből a táblázatból is látszik, hogy a pályakezdő fiatalok 2008-ban mindössze a munkanélküliek 2,9%-át tették ki, ez az arány 2009-re 2,1%-kal nőtt, majd a következő években ismét csökkent.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	209	2	1,0%	84	40,2%	123	58,9%
2009	253	1	0,4%	102	40,3%	150	59,3%
2010	245	2	0,8%	101	41,2%	142	58,0%
2011	232	2	0,9%	91	39,2%	139	59,9%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.6. számú táblázat és diagram a regisztrált munkanélküliek iskolai végzettségét mutatja. Mind a táblázatból, mind a diagramból jól látható, hogy a munkanélküliek mindössze 1%-a nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel sem és közel 40%-a csak 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Ez az arány nagyon magas a településen, ez az egyik oka annak, hogy Sarkadkeresztúron a hátrányos helyzetű gyermekek száma rendkívül magas.

3.2.7. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!
2010	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!
2011	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!
2012	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

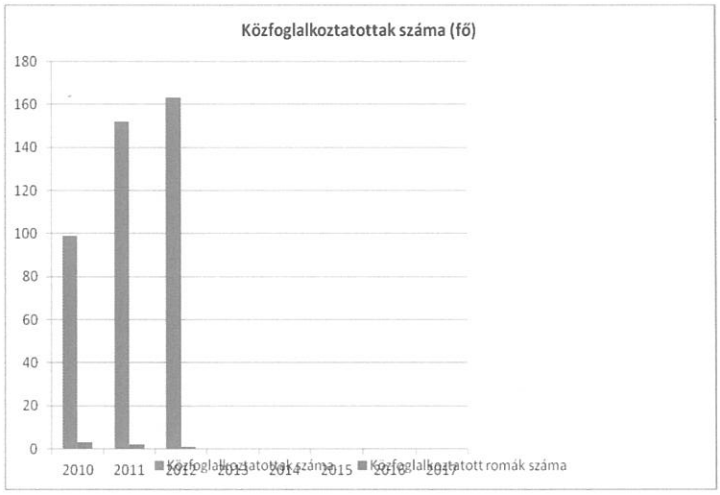
A 3.2.7. számú táblázatban látható, hogy általános iskolai felnőttoktatásban nem vettek részt az elmúlt években. A környező településeken (Sarkad, Gyula, Békéscsaba) van lehetőségük a lakosságnak, hogy részt vegyenek középfokú iskolában, de hogy mennyien élnek ezzel a lehetőséggel arról nem rendelkezünk pontos adatokkal.

c) közfoglalkoztatás

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakossághoz képest
2010	99	9%	3	4%
2011	152	13%	2	6%
2012	163	15%	1	11%

Forrás: Önkormányzat adatai

A foglalkoztatottak haszna, hogy az esetek többségében a munkajövedelem magasabb, mint az ellátása volt, a biztosított jogviszonynak a nyugdíjazáshoz segít. Mindezek mellett az erkölcsi haszon a nagyobb, mert amíg dolgozik nem a segélyért áll sorba, hanem hasznos tagja a társadalomnak, ezáltal nő az önbecsülése, és az egyén megbecsülése is a társadalom szemében. Látható a diagramból, hogy a közfoglalkoztatottak száma évről- évre növekszik. 2010-,2011-ben közcélú és közhasznú foglalkoztatásra volt lehetőség a településen.

A kormány döntése értelmében az úgynevezett leghátrányosabb helyzetű kistérségekben bevezették a Start Munkaprogramot, Sarkadkeresztúron 2012 óta működik. A 3.2.9. számú táblázatból is látszik, hogy ebben az évben már lényegesen többen voltak foglalkoztatva. A Start munka lényege, hogy azok a tartósan munkanélküliek, akik több éve keresnek, de nem találnak megfelelő munkát, közfoglalkoztatásban juthatnak állandó jövedelemhez. A rendelkezés kimondja azt is, hogy a közfoglalkoztatásnak olyannak kell lennie, hogy annak értelmes és látható eredménye legyen, azzal értéket teremtsenek az önkormányzatok. Ennek érdekében eszközbeszerzésre is lehetőséget kapott az önkormányzatok. A teljes mértékben állami támogatásból megvásárolható eszközök az önkormányzat vagyonát gyarapítják.

Közöttük nem egy nagy értékű gép is megtalálható Az újonnan vásárolt gépekkel, eszközökkel ráadásul nemcsak az önkormányzati feladatokat, munkákat végezhetik, de vállalhatnak is különféle szolgáltatásokat, amelyek során a lakosság számára, külön díjazás ellenében végezhetnek el számos feladatot. Fontos tudni, hogy a Start Munkaprogramban résztvevők nemcsak dolgozhatnak, és biztos kenyérhez juthatnak, de szakmát, bizonyítványt is szerezhetnek. A program ugyanis kiköti, hogy a benne foglalkoztatottak kötelesek beülni az iskolapadba, ahol olyan OKJ tanfolyamon vehetnek részt, amelynek birtokában a jövőben is nagyobb biztonsággal juthatnak munkához. A tanulás - amely a helyi könyvtár épületében zajlik majd - nem csupán lehetőség, hanem kötelező feladat, aki ezt megtagadja, a programból is kiírja magát, s nem számíthat semmiféle segélyre, az állam segítségére!

Továbbá a rehabilitációs járadékban részesülő felnőttek számára szintén segítséget nyújt az önkormányzat könnyített munka (részmunkaidős) biztosításával.

***d)* a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)**

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka-napokon	átlagos utazási idő autóbusszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	*10 perc*	*21*	*15 perc*	*11*	*20 perc*	*van*	*25 perc*
Megye-székhely	*30 perc*	*5*	*50 perc*	*11*	*60 perc*	*nincs*	
Főváros	*240 perc*	*1*	*332 perc*	*15*	*250 perc*	*nincs*	

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

A foglalkoztatáshoz való hozzáférés helyi potenciálja közlekedés szempontjából nem a legkedvezőbb. A 3.2.11. számú táblázatban látható, hogy a megyeszékhelyre való bejutás nehézséges, közvetlen járat alig indul, átszállással, pedig sokkal több idő. A vonat járattal való közlekedés nem a legkedvezőbb, mivel a vasúti váróhely Sarkadkeresztúrtól 2 km-re található.

***e)* fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük**

A településen sajnos nem működnek a fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok, fiataloknak ilyen programokra a közeli településeken van lehetőségük, de idén 2013 nyarán a Sarkadi Munkaügyi központ támogatásával 6 fő tanuló nyári munkára való felvételére van lehetőség.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

E fejezetben kiemeljük a pénzbeli és természetbeni szociális támogatásokat, valamint a munkaerő-piaci szolgáltatásokat és az álláskeresők számára elérhető támogatásokat.

A következő pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokat nyújt az önkormányzat. A Szt. 25.§-a és 47.§-a alapján a szociálisan rászoruló személyek részére a következő pénzbeli és természetbeni ellátási formák adhatók:

- ***Pénzbeli ellátások:*** időskorúak járadéka, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális segély, ápolási díj, lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély
- ***Egyes szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások*** egészben vagy részben természetbeni szociális ellátások formájában is nyújthatók, így lakásfenntartási támogatás, átmeneti segély, temetési segély, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás
- ***Természetbeni ellátás*** továbbá a köztemetés, közgyógyellátás, egészségügyi szolgáltatásra való jogosultsás, adósságkezelési - szolgáltatás

3.3.1. számú táblázat - Álláskeresési segélyben részesülők száma

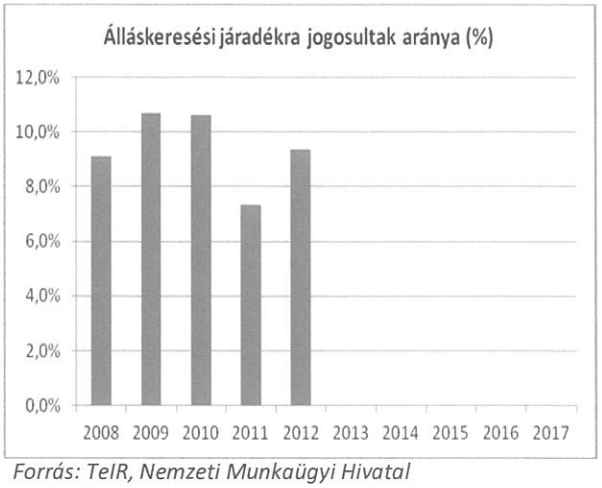
év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	1179	17	1,4%
2009	1011	28	2,8%
2010	1164	17	1,5%
2011	1126	2	0,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresési segélynek három speciális típusa van. Az álláskeresési segély első típusa annak az álláskeresőnek jár, aki legalább 180 napig álláskeresési járadékra volt jogosult, de a járadék folyósítási idejét kimerítette. Ebben az esetben az álláskeresési segély folyósítása iránti kérelmét az álláskeresési járadék megszüntetésétől számított 30 napon belül kell benyújtania. Az álláskeresési **segély második típusa** azon álláskereső részére állapítható meg, aki álláskeresési járadékra nem jogosult, de az álláskeresővé válását megelőző négy évben legalább 200 nap jogosultsági idővel rendelkezik. Az álláskeresési **segély harmadik típusára** jogosult az álláskereső, akinek maximum öt éve hiányzik a rá irányuló öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez a segély iránti kérelem benyújtásának időpontjában. További feltétel, hogy az álláskeresési járadékban legalább 140 napig részesüljön és a járadék folyósítási idejének kimerítését követő három éven belül betöltse a rá vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatárt, továbbá rendelkezzen az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel. A 3.3.1. számú táblázat mutatja, hogy az álláskeresési segélyre jogosultak száma az utóbbi évben szinte minimálisra csökkent, de ez nem azt jeleni, hogy nőtt a foglalkoztatottak száma, hanem egyre kevesebben felelnek meg a jogszabályoknak.

3.3.2. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	209	19	9,1%
2009	253	27	10,7%
2010	245	26	10,6%
2011	232	17	7,3%
2012	214	20	9,3%

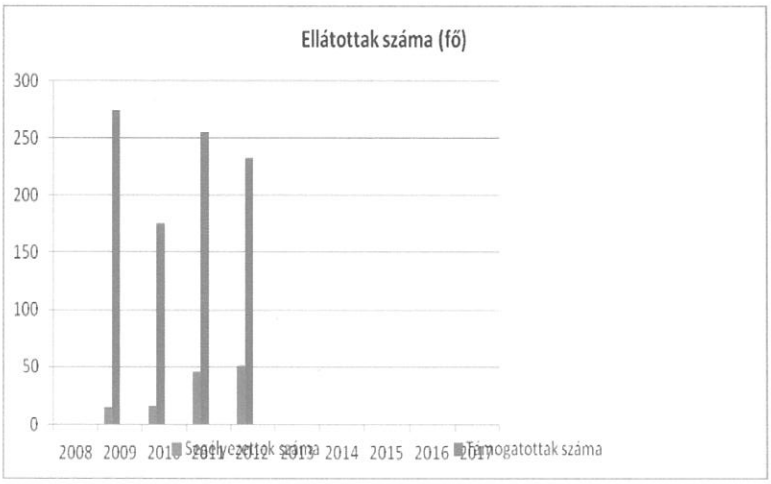

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresési járadékra jogosultak száma közel azonos volt az elmúlt években.

3.3.3. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akiktől helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008						
2009	15	1,3	274	27,1	0	0
2010	16	1,4	175	15	0	0
2011	46	4,1	255	22,6	0	0
2012	51	4,5	232		0	0

A táblázat arra mutat rá, hogy a településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Rendszeres szociális segélyt, az az aktív korú kaphat az önkormányzattól, aki nem rendelkezik rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső veheti igénybe. A 3.3.3. számú táblázat és diagram is mutatja, hogy a rendszeres szociális segélyben részesülők száma az elmúlt évben többszörösére megemelkedett. Az aktív korú lakosság 4,5%-a részesül rendszeres szociális segélyben. Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban a munkanélküliek 22%-a részesül.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

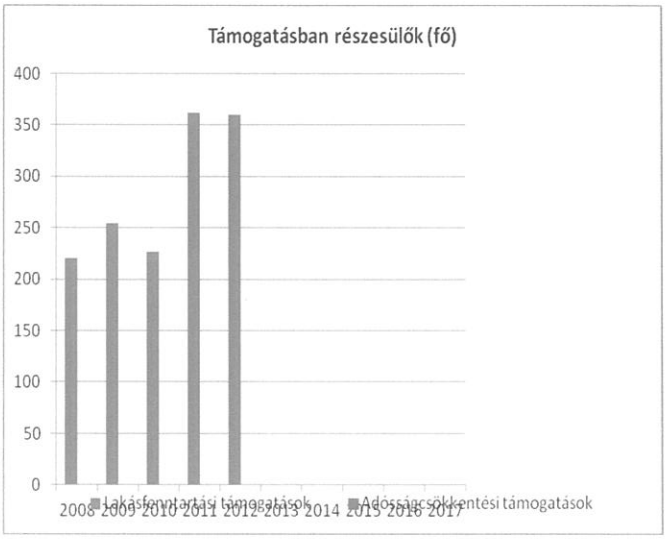
év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	800	3	2	0	0	0	0	0
2009	800	4	3	0	0	0	0	0
2010	800	4	4	0	0	0	0	0
2011	796	4	3	0	0	0	0	0
2012	771	5	3	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

A településen szociális lakásállomány egyáltalán nincs és a bérlakás állomány sem jellemző. Szociális követelményeknek az elmúlt években 4-5 ház nem felelet meg.

3.4.3. számú táblázat - Támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	220	0
2009	254	0
2010	227	0
2011	362	0
2012	360	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás. A jegyző a villanyáram-, a víz-és a gázfogyasztás, a távhő-szolgáltatás, a csatornahasználat és a szemétszállítás díjához, a lakbérhez vagy az albérleti díjhoz, a lakáscélú pénzintézeti kölcsön törlesztő-részletéhez, a közös költséghez, illetve a tüzelőanyag költségeihez lakásfenntartási támogatást nyújt, amely alanyi jogon, normatív alapon állapítható meg.

Az 1993. évi III. tv 38§ szerint normatív lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az 1 fogyasztási egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a 250%-át, és a háztartás egyikének sincs vagyona. Az 1 fogyasztási egységre jutó havi jövedelem megegyezik a háztartás összes jövedelmének és a fogyasztási egységek összegének hányadosával.

Megállapítható a 3.4.3. számú táblázatból és diagramból, hogy az elmúlt években a támogatásban részesülők száma nagymértékbe megnövekedett

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Elsősorban fontos tisztázni kettő fogalmat, hogy mi a különbség a belterület és szegregált lakóterület között.

Belterület: a település zárt beépített része, külterület a település zártan beépített részén kívüli szórvány lakóhelyek (majorsági épületek, tanyák, puszták, külterületi lakott helyek)

Szegregált lakóterület: ahol egyes védett tulajdonságokkal rendelkező csoportok (főleg etnikai csoportok tagjai) egy adott településrészen belül elkülönülnek.

***a)* a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)**

Sarkadkeresztúron kettő szegregált település található (Kisnyék és Varsányhely). Kisnyék, Sarkadkeresztúrtól 5km-re fekszik. A közlekedési viszonyok rosszak, kerékpárút nincs. Varsányhely a településtől 2 km-re található.

A település adatai alapján Kisnyék és Varsányhely lakosság összetételét tekintve nagy számban nehéz életfeltételek között élő, főleg idősebb, gazdaságilag inaktív, családjukat állami vagy önkormányzati támogatásból fenntartó, alacsony iskolai végzettségű, komfortnélküli, félkomfortos lakásokban élő lakosság alkotja. Az itt élő emberek egy része közfoglalkoztatottként dolgozik az Önkormányzatnál, de ez a munka csak rövidtávú, ideiglenes.

***b)* a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)**

Kisnyéken 180 fő, Varsányhelyen 67 fő él. Varsányhely elöregedett szegregátum, ahol kiskorú gyermek jelenleg nem él, Kisnyéken körülbelül 25 gyermek él, akik közül szinte mindenki halmozottan hátrányos helyzetűnek tekinthető. A gyermekek iskolába járása nehézséges a ritka autóbusz és a rossz infrastruktúra miatt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül a családok gyermekeinek többsége és az óvodáztatási támogatást is nagy számban veszik igénybe

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

***a)* az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés**

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat.

Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociálismunka, nappali ellátás.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

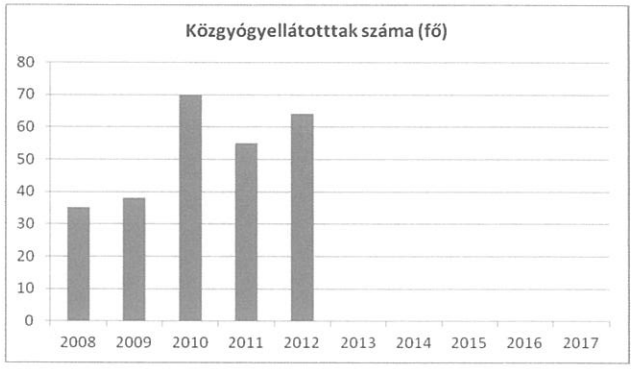
év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	1	0	0
2009	1	0	0
2010	1	0	0
2011	1	0	0
2012	1	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 3.6.1. számú táblázatból látható, hogy a településen évek óta egy háziorvos van, gyermekorvos nincs a településen.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	35
2009	38
2010	70
2011	55
2012	64

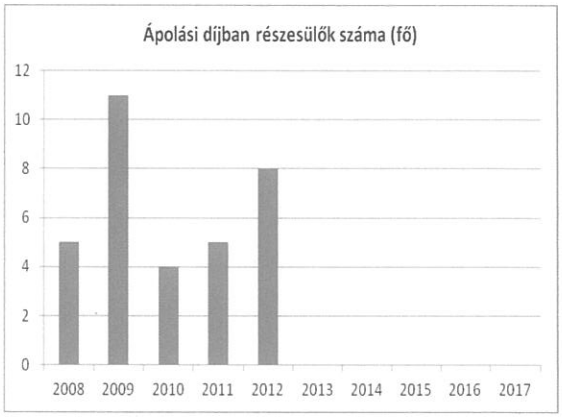
Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon, 3. méltányossági alapon.

A településen a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma 2010- ben megduplázódott 2008- hoz képest és e körül mozgott a következő években is.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	5
2009	11
2010	4
2011	5
2012	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi

Az ápolási díjban részesítettek száma 2008-ban 5 fő volt, majd 2009-re több mint kétszeresére emelkedett. 2010-,2011-re ismét visszacsökkent a számuk, majd 2012-re 8 főre emelkedett.

***b)* prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés**

Szűrésekre a közeli településeken (Sarkad, Gyula, Békéscsaba) van lehetőség.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

***a)* közösségi élet színterei, fórumai**

Sarkadkeresztúron helyben biztosítottak a közoktatási intézmények: óvoda, iskola A közművelődési, kulturális tevékenység leginkább a Könyvtárban zajlik, hiszen Keresztúron nem működik művelődési ház. Sarkadkeresztúron egy sporttelep van, melyhez új építésű öltöző és büfé is tartozik, valamint füves focipálya, egy aszfaltos edzőpálya szolgálja a sportolni vágyók igényeit.
2003 októberében átadásra került a település eddigi legnagyobb beruházása, a sportcsarnok, amit sarkadkeresztúri lakosok kedvezményesen használhatnak.

***b)* közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)**

Az önkormányzat, az intézmények és a civil szervezetek rendezvényeit bárki látogathatja érdeklődési körének megfelelően. Nem jellemzőek a rendezvényeken az atrocitások, a viták.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A településen nem működik roma nemzetiségi önkormányzat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
alacsony iskolai végzettség	folyamatos információ biztosítása a képzésekről, képzések szervezése
magas munkanélküliség	képzések szervezése

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A veszélyeztetettség olyan –a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont)

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermekvédelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy a segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, a települési önkormányzat jegyzője a gyermeket védelembe veszi (Gyvt. 68. § (1) bekezdés).

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	5	0	19
2012	5	0	19

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 4.1.1. számú táblázatból látható, hogy a településen 2008, 2009 és 2010-ben nem volt védelembe vett és veszélyeztetett gyermek, viszont az elmúlt 2 évben 5 védelembe vett és 19 veszélyeztetett gyermek került ellátásra.

A gyermekek védelme a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásából kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

Önkormányzat által nyújtott támogatások

- Pénzbeli és természetbeni ellátások:

a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

b) rendkívüli gyermekvédelmi támogatás

c) gyermektartásdíj megelőlegezése

d) otthonteremtési támogatás

- A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

a) gyermekjóléti szolgáltatás

b) gyermekek átmeneti gondozása

Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:

a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatóságköröket gyakorló szervek és személyek (Gyvt. 16. §),

b) jegyző,

c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtószolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője.

d) helyettes szülő, nevelőszülő

e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátottjogi képviselő,

f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek

g) gyermekvédelmi szakértői bizottság

***b)* rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma**

Sarkadkeresztúron a hátrányos helyzetű gyermekek száma magas, ahogy a következő táblázatokból számszerűen is kiderül, ennek a legjelentősebb okai a munkanélküliség, alacsony iskolai végzettség.

A 2013. szeptember 1.-éig hatályos szabályozás értelmében hátrányos helyzetű gyermek, tanuló az, akinek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát a jegyző megállapította.

E csoporton belül halmozottan **hátrányos helyzetű az a gyermek**, az a tanuló, akinek a törvényes felügyeletét ellátó szülője - a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben szabályozott eljárásban tett önkéntes nyilatkozata szerint - óvodás gyermek esetén a gyermek három éves korában, tanuló esetében a tankötelezettség beállásának időpontjában legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. Halmozottan hátrányos helyzetű az a gyermek, az a tanuló is, akit tartós nevelésbe vettek.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	160	0	0	0	1
2009	170	0	0	0	1
2010	182	0	0	0	2
2011	175	0	0	0	19
2012	185	0	0	0	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A jogosult gyermekek számára a települési önkormányzat jegyzője a Gyvt-ben meghatározott feltételek szerint ***rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre*** való jogosultságot állapít meg. A jogosultság megállapítása során sor kerül jövedelmi és vagyoni helyzet megállapítására. A településen élők jövedelmi és vagyoni helyzete miatt már 2008-ban is sok (160fő) gyermek részesült ebben a kedvezménybe. A 4.1.2. számú táblázatban látható, hogy ez az arány a vizsgált években folyamatosan emelkedett. Ennek oka, hogy egyre több családban válik az egyik fél munkanélkülivé.
Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezmény nem nyújt az önkormányzat, amint a táblázatból is kiderül.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőfokú tanulmányainak támogatása. E cél elérésének érdekében a kormány mind központi költségvetési, mind pedig önkormányzati forrásokat is mobilizál. A Bursa Hungarica többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzatok által nyújtott támogatás; a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás. A Bursa Hungarica ösztöndíj intézményi részének forrása a felsőoktatási intézmények költségvetésében megjelölt elkülönített forrás, melyet a felsőoktatási intézmények folyósítanak. A településen 9 tanuló részesül a Bursa Hungarica ösztöndíjban. További kettő középiskolás Arany János ösztöndíjban részesül.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása esetén a gyermek jogosult a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénylésére.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	27	45	28	80	8	0
2009	30	53	17	86	12	0
2010	27	59	8	84	10	0
2011	23	68	4	79	6	0
2012	20	63	5	81	5	122

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az óvodás, 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek után az intézményi térítési díj 100%-át kedvezményként kell biztosítani (ingyenes étkezés).

Az e körbe nem tartozó, de
- rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek és tanulók után,
- a három- vagy többgyermekes családoknál gyermekenként,
- a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermekek, tanulók után
az intézményi térítési díj 50%-át kell biztosítani.

Közös háztartásban élő gyermekként kell figyelembe venni:
- a tizennyolc éven aluli,
- a huszonöt évesnél fiatalabb, közoktatásban nappali rendszerű oktatásban részt vevő, illetve felsőoktatásban nappali tagozaton tanuló, valamint
- az életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermekeket.

A 4.1.3. számú táblázat mutatja, hogy mind az óvodában, mind az iskolában jelentős számú gyermek vesz részt ingyenes vagy kedvezményes étkezetésben. Ingyenes tankönyv ellátásban részesülök száma is jelentős a településen

Az elmúlt években sok változáson ment át és sok félreértésre adott okot az úgynevezett „ingyen tankönyv" rendelet, ezért érdemes áttekinteni, hogy aktuálisan kinek, és milyen formában jár a tankönyvek ingyenes biztosítása. Az erre vonatkozó rendelkezéseket a tankönyvpiac rendjéről szóló 2001. évi XXXVII. törvény tartalmazza.

E szerint az iskolától történő tankönyv-kölcsönzés, napköziben, tanulószobában elhelyezett tankönyvek igénybevétele, használt tankönyvek biztosítása, illetőleg tankönyvek megvásárlásához nyújtott pénzbeli támogatás útján minden olyan tanuló részére, aki:
a) tartósan beteg,
b) testi, érzékszervi, értelmi, beszédfogyatékos, autista, több fogyatékosság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos,
c) pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott (pl. dyslexia, dysgraphia, dyscalculia, mutizmus, kóros hyperkinetikus vagy kóros aktivitászavar),
d) három- vagy többgyermekes családban él,
e) nagykorú és saját jogán családi pótlékra jogosult,
f) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül a tankönyveket ingyenesen kell biztosítani.

Nyári gyermek meleg étkeztetésre 2012 óta van lehetősége a településnek, előtte hideg étkeztetés volt. A 30/2013.04.30 EMMi rendelet alapján 440 Ft/fő támogatást nyújtanak a rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesülök számára (0-18év). 2012-ben 122 fő vett részt nyári gyermekétkeztetésben.

Óvodáztatási támogatást a települési önkormányzat jegyzője, annak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeknek a szülője részére nyújt, aki

- a három-, illetve négyéves gyermekét beíratta óvodába, továbbá
- gondoskodik gyermeke rendszeres óvodába járásáról, és
- akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága fennáll pénzbeli támogatást folyósít. A pénzbeli támogatás folyósításának további feltétele, hogy a gyermek felett a szülői felügyelet jogot gyakorló szülő, illetve ha mindkét szülő gyakorolja a szülői felügyeleti jogot, mindkét szülő a gyámhatósági eljárásban önkéntes nyilatkozatot tegyen arról, hogy gyermekének hároméves koráig legfeljebb az iskola nyolcadik évfolyamán folytatott tanulmányait fejezte be sikeresen. (Gyvt. 20/c. § (1), (2))

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

4.1.4. számú táblázat – Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma

év	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások száma (fő)	Ebből hátrányos helyzetű (fő)
2008	1	1	0	0	0	0
2009	1	1	0	0	0	0
2010	1	1	0	0	0	0
2011	0	0	0	0	0	0
2012	0	0	0	0	0	0

Forrás: Önkormányzati adatok, BM-BÁH

Sarkadkeresztúron nem jellemző a magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek, a 4.1.4. számú táblázatból is kiderül, hogy 1 óvodás volt 2008-ban, aki nem rendelkezett magyar állampolgársággal, de a későbbiekben már ő is megszerezte.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének

kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön.

A gyermekvédelemben dolgozó szakemberek megállapításai alapján a veszélyeztetettség okai között elsődleges a szociális helyzet elégtelensége és ennek elsődleges közege a szegregált, telepszerű lakókörnyezet.

Sarkadkeresztúron kettő szegregált település található (Kisnyék és Varsányhely). Kisnyékről több óvodás és iskolás jár be, nekik a rossz útviszonyok és a ritka autóbusz járása miatt nehézséges. Az itt élő gyermekek közel mindegyike halmozottan hátrányos gyermek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossággal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	1	36
2009	1	38
2010	1	35
2011	1	36
2012	1	36

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A településen évek óta egy védőnői álláshely van és a rá jutó gyermekek száma az elmúlt években közel azonos értékeket mutat, amint a táblázatból is láthatjuk. A területi védőnő feladata a nővédelem, ezen belül a családtervezéssel kapcsolatos tanácsadás, a várandós anyák gondozása, a 0-6 éves korú gyermekek gondozása, ennek során a családlátogatás, védőnői tanácsadás keretében folyamatos, célzott és szükséglet szerinti gondozás végzése, továbbá a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulásának, a gyermek nevelésének és a szocializációjának segítése, valamint a gyermek fejlődéséhez igazodóan az egészséges életmódhoz szükséges ismeretek nyújtása, az újszülöttek, a koraszülöttek, a kis súllyal születettek, valamint az egészségi és környezeti ok miatt veszélyeztetett csecsemők és gyermekek pszichoszomatikus fejlődésének fokozott figyelemmel kísérése és segítése, a gyermek fejlődését veszélyeztető tényező észlelésekor a háziorvos, illetve a gyermekjóléti szolgálat haladéktalan értesítése mellett a veszélyeztetett gyermek és családjának fokozott gondozásba vétele, az óvodába járó gyermekek gondozása, szűrése, hygienes ellenőrzésese, az oktatási intézménybe nem járó otthon gondozott tanköteles korú gyermek

gondozása; a gyermekjóléti szolgálat és a háziorvos értesítése, illetve hatósági eljárás kezdeményezése a gyermek bántalmazása, súlyos elhanyagolása, a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása vagy egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása esetén.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
2008	1	10 826	0	0
2009	1	10 502	0	0
2010	1	11 454	0	0
2011	1	11 046	0	0
2012	1	11 016	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településünkön nincs házi gyermekorvos. A gyermekek szakorvosi ellátására a közeli településeken (Békéscsaba,Gyula) van lehetőség.

d) gyermekjóléti alapellátás

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	0	0	0	0
2009	0	0	0	0
2010	0	0	0	0
2011	0	0	0	0
2012	0	0	0	0

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	0	0
2009	0	0
2010	0	0
2011	0	0
2012	0	0

Forrás:TeIR,KSH Tstar

Sarkadkeresztúron nem működik sem bölcsőde, sem családi napközi. Ezért a gyesről munkába visszatérő nőknek nagy nehézséget jelent a gyermek elhelyezése. Bölcsödére a közeli településeken van lehetőség.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossággal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	1	
Hány településről járnak be a gyermekek	2	
Óvodai férőhelyek száma	50	
Óvodai csoportok száma	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	7:00-16:30	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	08.12-08.30	
Személyi feltételek	**Fő**	**Hiányzó létszám**
Óvodapedagógusok száma	3	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	3	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	1	1
Kisegítő személyzet	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A településen egy óvoda működik 50 férőhellyel, 2 csoporttal. Az óvodai nyitva tartás ideje alkalmazkodik a szülők munkaidejéhez. A szülők reggel 7 órára vihetik a gyereket az óvodába és délután 16:30-ig maradhatnak. A szülőknek nyáron sem jelent problémát a gyermek elhelyezése, hiszen mindössze kettő hetet van zárva az óvoda.

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	35	2	50	1	40	0
2009	40	2	50	1	44	0
2010	40	2	50	1	41	0
2011	30	2	50	1	34	0
2012	35	2	50	1	32	0

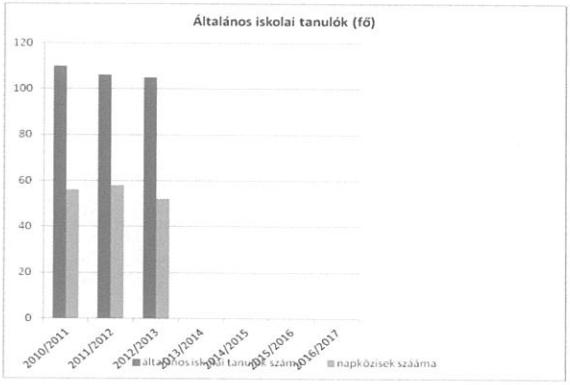
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Sarkadkeresztúr az óvodai férőhelyek számát biztosítja, minden 3-6 éves korú gyermek igénybe tudja venni az óvodát

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	55	55	110	56	50,9%
2011/2012	55	51	106	58	54,7%
2012/2013	48	57	105	52	49,5%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 4.4.7. számú táblázatból és diagramból is megfigyelhető, hogy az általános iskolások száma folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. Ennek oka a születések számának csökkenése, a drasztikusan megnövekedett elvándorlók száma és ebből adódóan a csökkenő lakosságszám.

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	4	4	8	0	0	0	1
2011/2012	4	4	8	0	0	0	1
2012/2013	4	4	8	0	0	0	1

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az elmúlt években az általános iskolai osztályok száma 8 volt. Sajnos a kevés gyerek nem teszi szükségessé több osztály indítását.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	20	100
2011/2012	10	100

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A 4.4.12. számú táblázatban látható, hogy az elmúlt két tanévben mindenki eredményesen elvégezte az általános iskolát.

***b)* a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)**

Az iskolában és az óvodában is van lehetőség, hogy a gyerekek logopédushoz, pszichológushoz járhassanak. Az iskolából 5 fő, az óvodából jelenleg 7fő jár logopédushoz. Iskolából pszichológushoz 5fő jár. Minden héten van lehetőség gyógytestnevelésre járásra is, az óvodából 1 fő az iskolából 20 fő veszi igénybe.

Minden év október 1-én , az Általános Iskola részéről elkészített statisztika alapján elmondható, hogy a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek száma évről-évre emelkedik.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegregált településrészekről a tanköteles gyermekek bejárása nem megoldott.	iskolabuszra való pályázati lehetőség felkutatása
Írási- és olvasási nehézséggel bíró gyermekek száma jelentős.	fejlesztő pedagógusok biztosítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. pedig megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

***a)* foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében**

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	619	560	na	na	130	80
2009	450	561	na	na	134	88
2010	607	557	na	na	135	105
2011	593	533	na	na	135	108
2012	585	530	na	na	116	98

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Az 5.1.1. számú táblázat azt mutatja meg, hogy az aktív korú lakosságból milyen mértékben érinti a munkanélküliség a nőket és a férfiakat. Megállapítható, hogy a munkanélküliség magas mind a nők, mind a férfiak tekintetében. A munkanélküli férfiak többségben vannak a nőkhöz képest.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

év	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/szakmunkás-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2008	80	0	40	20	8	13	1	0
2009	88	0	37	28	9	13	2	0
2010	105	0	46	29	4	14	2	0
2011	108	0	46	35	12	15	2	0
2012	98	0	40	31	12	13	2	0

Forrás: Telr és helyi adatgyűjtés

Az 5.1.4. számú táblázatból jól látható, hogy a munkanélküli nők közel fele csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Diplomával rendelkezők nincsenek és főiskolai végzettségű munkanélküli nők is mindössze ketten vannak. Megállapítható, hogy az egyik fő oka a nők munkanélküliségének a településen, az alacsony iskolai végzettség.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A településen nem jellemző a hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén, hivatalos észrevétel még nem volt.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés.

Sarkadkeresztúron nincs bölcsőde, ezért sok szülőnek nehézséget okoz a munkába visszamenetel. A településen óvoda működik, ahova a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény és felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti. A településen elutasított gyermekre nem volt példa.

Továbbá a településen működik egy általános iskola is, az általános iskolában Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

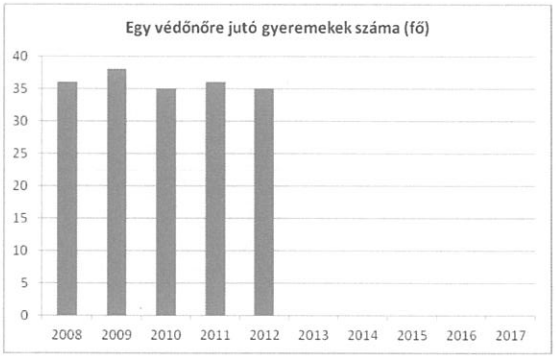
Összességében megállapítható, hogy a szülésről visszatérő nőknek okoz problémát a munkába visszaállás, mert a településen nincs, bölcsőde, családi napközi, házi gyermekfelügyelet.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	1	36	36
2009	1	38	38
2010	1	35	35
2011	1	36	36
2012	1	35	35

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így a településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak.

A településen az elmúlt években egy védőnő látta el ezeket a feladatokat és a diagramból is jól látható, hogy a gyermekek száma közel azonos.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

év	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2008	6	0	0
2009	8	0	0
2010	7	0	0
2011	9	1	1
2012	8	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Rendőrök riasztása családi viszályhoz 6-9 alkalom volt az elmúlt években. Tényleges feljelentés és bírósági ítélet egy alkalommal volt a vizsgált években. Sarkadkeresztúr közbiztonsága jónak mondható.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaotthon, családok átmeneti otthona)

A településen működik Család és Gyermekjóléti szolgálat. Anyaotthon, családi átmeneti otthon nincs a településen.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2008	8	2	0	0	0	0
2009	8	2	0	0	0	0
2010	8	2	0	0	0	0
2011	3	4	0	0	0	0
2012	3	4	0	0	0	0

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az alaptörvény fent hivatkozott, XV. cikkére visszavezetve vizsgálható, hogy a helyi közéletben a nők és a férfiak azonos jogai a politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében érvényesülnek-e. Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselt. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikába, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket. Az 5.6. számú táblázatban látható, hogy a településen az utóbbi két évben a képviselő testület több mint fele nő, megnőtt a szerepük a közéletben.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településen nem jellemző, hivatásosan nem volt társadalmi probléma és felszámolásukra irányuló kezdeményezés.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
55 év feletti tartós munkanélküliség	munkalehetőségek, képzések felkutatása

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Sarkadkeresztúr lakosságának kor szerinti megoszlásánál megállapítottunk, hogy a népesség súlyosan elöregedett, a településen egyre több az egyedülálló idős ember.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	264	393	657
2009	261	374	635
2010	256	371	627
2011	247	366	613

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 6.1.1. számú táblázatból is látható, hogy a településen élő nyugdíjasok száma magas, de csökkenő tendenciát mutat. A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma jelentősebb több mint a férfiak száma. Ez is azt bizonyítja, hogy a településen magas számban élnek az egyedülálló nők.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

***a)* idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága**

Sarkadkeresztúron nem foglalkoztatnak nyugdíjas korúakat. Az 55 év feletti munkanélküliek száma is magas a településen, akik közül csak minden harmadik dolgozik bejelentett munkaviszonyban. Arányuk mind a régiós, mind az Európai Uniós átlagtól elmaradnak.

***b)* tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglakoztatásukat támogató egyéb programok a településen)**

A településen közel 15 éve működik a Sarkadkeresztúr Nyugdíjasok Érdekvédelmi Egyesülete, amely 102 fő időskorúnak az összefogását vállalta fel. 1 évvel ezelőtt kezdte működését az Orchidea Nyugdíja Klub, 45 fővel. Legfontosabb céljuk, hogy megőrizzék a nyugdíjas Klub idős korosztályok körében kialakult elismertségét, aktivitásra ösztönző erejét, társadalmi elismertségünket növeljük, továbbá a hagyományok ápolása a felnövekvő generáció részére. Programjaik sokrétűek, az egész évet lefedő találkozási alkalmakat teremtenek.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő - piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Ennek alapján, ha a helyi, vagy a területileg illetékes munkaügyi központtól arra kérünk adatokat, hogy hány fő regisztrált munkanélküli van a településen és ezek közül hányan 55 év felettiek, illetve a tartós munkanélküliek között mekkora az 55 év felettiek aránya, akkor állíthatjuk, hogy őket jobban érinti a foglalkoztatás területén fellépő hátrányos megkülönböztetés.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2008	209	18	9%	121	15	12%
2009	253	21	8%	161	18	11%
2010	245	23	9%	162	20	12%
2011	232	33	14%	117	28	24%
2012	214	35	16%	130	30	23%

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A 6.2.3. számú táblázatból megállapítható egyrészt, hogy a regisztrált munkanélküliek több mint felel tartós munkanélküli. Másrészt az 55 év felettiek közöl, majdnem mindenki tartós munkanélküli.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

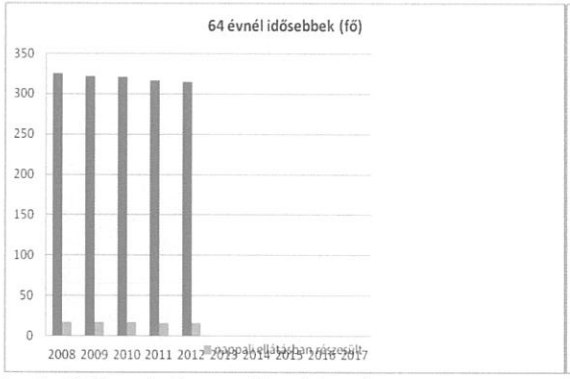
a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

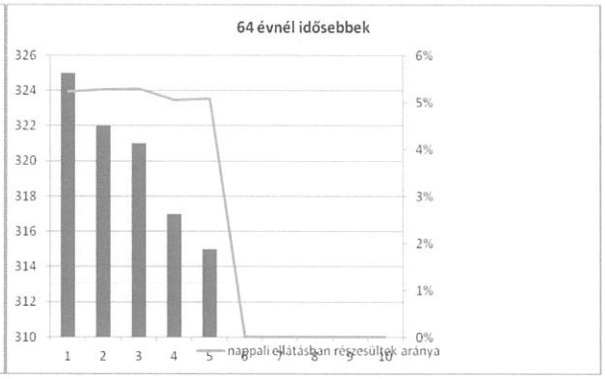
A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban él, következőkben felsorolt személyek részére: a, tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek b, tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek, c, harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek. Igény szerint lehetőség van a napközbeni étkezésre is.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2008	325	17	5%
2009	322	17	5%
2010	321	17	5%
2011	317	16	5%
2012	315	16	5%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A 6.3.1. számú táblázatból megállapítható, hogy a településen a 64 év felettiek minimális része (5%-a) igényel nappali ellátást. A személyes gondoskodást nyújtó, időseket érintő szociális ellátásokról, köztük az idősek átmeneti elhelyezéséről az önkormányzat a kötelezendően ellátandó feladatai között biztosítja. Az idősek otthona biztosítja az idősek részére a pihenést, étkezést és foglalkoztatást egyaránt. A településen házi segítségnyújtás is működik, melynek keretében biztosítjuk:

a) az alapvető gondozási, ápolási feladatok elvégzését,

b) az önálló életvitel fenntartásában, az ellátott és lakókörnyezete higiéniás körülményeinek megtartásában való közreműködést,

c) a veszélyhelyzetek kialakulásának megelőzésében, illetve azok elhárításában való segítségnyújtást.

Az alapellátás feladatai közé tartozik:

- bevásárlás az ellátott otthonához legközelebb eső élelmiszer üzletben, zöldségesben, húsboltban..stb.
- orvos által rendelt gyógyszerek és gyógyászati segédeszközök beszerzése az ellátott otthonához legközelebb eső gyógyszertárban, gyógyászati segédeszközök használatának megtanítása, begyakorlása,
- testi higiénia biztosítása (fürdetés, hajmosás, szájápolás, bőrápolás, pelenkázás),
- étkeztetéssel kapcsolatos teendők: ételmelegítés, tálalás, mosogatás
- kapcsolattartás hozzátartozókkal, háziorvossal, intézményekkel
- ügyintézések, számlák postai befizetése

6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	2
2009	3
2010	3
2011	3
2012	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A települési önkormányzat, 2007. január 1.-től a jegyző időskorúak járadékában részesíti azt

- a 62. életévét, illetve a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt élő házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,
- az egyedülálló, 62. életévét, illetve a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 élvesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,
- az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

A 6.3.2. számú táblázat mutatja, hogy az időskori járadékban részesülők száma 2008-ban 2 fő volt, majd 2009-ben egy fővel növekedett, 2012-ben további 1 fővel. Megállapítható, hogy számuk minimális.

***b)* kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés**

A településen nincs lehetőség mozi, színház, múzeumi látogatásokra, ebből adódóan a megkérdezett 127fő közül 1%-a vett részt ilyen jellegű kulturális programban. A könyvtár, vallásgyakorlás és a sporteseményeken való részvétel már elterjedtebb a településen, mivel ezekre helyben van lehetőség.

***c)* idősek informatikai jártassága**

6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága

év	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
	fő	fő	%	fő	%
2008	na	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!
2009	na	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!
2010	na	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!
2011	na	na	#ÉRTÉK!	na	#ÉRTÉK!
2012	127	16	12,6%	16	12,6%

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az idősebb korosztálytól kérdőív segítségével tájékozódtunk. 2012-es adatok alapján megállapítható, hogy a megkérdezett 127 idős közül mindössze 12,6%-a rendelkezik számítógépes, illetve internetes ismeretekkel. Előző évekre visszamenőleg nincs adat, de nagy valószínűséggel, ez az arány ennél is rosszabb lehetett. Az idősek informatikai jártassága rendkívül alacsony.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Ismételten az idősek klubját kell megemlítenem, amely biztosítja az idősek nappali ellátását, és lehetőség nyílik a közösségi együttlétre, szabadidős programokban való részvételre. Továbbá a már említett nyugdíjas klubokat.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony informatikai jártasság	képzések szervezése
Elmagányosodás	programok szervezése, kisbuszra pályázás

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékossággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy az, aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását Sarkadkeresztúron fogyatékkal élők számáról nincs pontos adatunk.

***a)* fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)**

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy

b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

a) rehabilitációs ellátásban részesül,

b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült.

A településen fogyatékkal élők foglalkoztatása sajnos nem jellemző.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	84	na
2009	76	na
2010	73	na
2011	71	na
2012	70	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma az elmúlt években 70 fő körül mozgott. Sajnálatos módon arról nincs pontos adatunk, hogy szociális ellátásban hányan részesülnek.

b) **hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén**

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is meghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt, és különösen, ha a támogató szolgálattól sem kap segítséget. Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

c) **önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok**

A támogató szolgálat a saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást, amely a közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésben (szállítás, kommunikáció) ad támogatást, emellett az igénybevevő saját környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az önérdek-érvényesítést.

A saját lakókörnyezetben élő fogyatékos személyeknek a nappali ellátás is fejlesztési, étkezési lehetőséget nyújt, segíti az önálló életvitelt, a társadalmi szerepek gyakorlását.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

A 7.1.2. számú táblázatban látható, hogy a településen nem részesülnek nappali ellátásban fogyatékos személyek. A településen nincs az önálló életvitelt támogató helyi intézmény, szolgáltatás, program.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Nincs pontos adatunk arról, hogy a településen mennyien részesülnek pénzbeli és természetbeni ellátásban. Előfordulhat, hogy a fogyatékos vagy a fogyatékos gyermeket nevelő szülő információ hiánya miatt nem részesül egyes kedvezményekben.

Ellátási formák a következők lehetnek:

- Fogyatékossági támogatás: A Fot. 22.§-a alpján biztosított fogyatékossági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó juttatás. A támogatás célja, hogy – a súlyosan fogyatékos személy jövedelemtől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.
- Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII.27) MT rendelet értelmében aki a 25. életéve betöltése előtt teljesen munkaképtelenné vált, illetve 80%-os vagy azt meghaladó mértékű egészségkárosodást szenvedett és nyugellátást, baleseti nyugellátást részére nem állapítottak meg, rokkantsági nyugdíjra jogosult.
- Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. Rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult
- Parkolási igazolvány: az a személy jogosult,

- aki közlekedőképességében súlyosan akadályozott,
- aki látási fogyatékosnak; értelmi fogyatékosnak; autistának; mozgásszervi fogyatékosnak minősül,
- akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy aki vaknak vagy gyengénlátónak, mozgásszervi fogyatékosnak, értelmi fogyatékosnak vagy autistának minősül

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A településen működő Mozgáskorlátozottak Egyesülete segítségével a fogyatékosok minden információt megkapnak, hogy számukra jogszabály szerint járó pénzbeli és természetbeni ellátásban részesüljenek.

a) településI önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A településen az önkormányzat és a tulajdonában lévő intézmények akadálymentesítve vannak.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
boltok akadálymentesítésének hiánya	pályázati lehetőség keresése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

***a)* a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)**

A Sarkadkeresztúri Református Missziói Egyházközség Szociális Szolgáltató Központ az idősgondozásban és a szociális étkeztetésben vállal nagy szerepet a településen.

***b)* önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása**

Sarkadkeresztúr Község Önkormányzata a Sarkadkeresztúri Román Nemzetiségi Önkormányzattal és a Sarkadkeresztúri Szlovák Nemzetiségi Önkormányzattal kötött együttműködési megállapodást.

***c)* önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség**

Sarkadi Kistérségnek vagyunk tagja, a polgármester rendszeresen megjelenik a kistérségi gyűléseken, a kistérség által beadott pályázatokban részt veszünk. A környező települések önkormányzataival a kapcsolat jó, és szoros. Az egyes pályázatok csak akkor valósulhatnak meg, ha több település együttesen adja be, illetve vállalja a pályázati kötelezettségeket.

A Sarkad és környék Többcélú Kistérségi Társulás közreműködésével a településen „Wifi-falu" pályázaton keresztül a szociálisan rászoruló kisgyermekes családok 1 év időtartamra ingyenesen számítógéphez és internet hozzáféréshez jutottak. Egy év lejárta után a családok a számítógépeket kedvezményesen meg is vásárolhatták.

A Sarkad és környéke Többcélú Kistérségi Társulás az „Együtt gyermekeink jövőjéért" – a Sarkadi Kistérség integrált programja című projekt keretén belül 5 napos nyári napközis tábort szervez, 6-14 éves gyermekek számára. A táborban résztvevők számára különféle kézműves foglalkozásokat, ügyességi versenyeket, egészséggel kapcsolatos előadásokat tartanak.

A szervezést és lebonyolítást a Gyermekesély iroda a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével végzi. A részvétel díjtalan!

***d)* a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége**

Mindkét nemzetiségi önkormányzat karácsonyi csomagot, gyermeknapi meglepetést ad az iskolás és óvodás gyerekeknek. A két tanítási intézmény által szervezett rendezvényeken rendszeresen megjelennek, és a rendezvényt ajándéktárgy felajánlásával színesítik.

e) **civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége**

A civil szervezetek a kijelölt célcsoportok esélyegyenlőségi tevékenysége abból tevődik össze, hogy segíti a nők álláskeresési tevékenységét. Bizonyos információs lánc működik, amely abból áll, hogy ha valaki munkalehetőségről szerez tudomást, akkor értesíti az embereket.

f) **for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.**

A helyi boltokban, italkereskedésekben általában nőket foglalkoztatnak.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) **a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába**

A település esélyegyenlőségi programjának elkészítéséhez szükséges adatgyűjtés kiterjedt a nemzetiségi önkormányzatokra, óvodára, iskolára, nyugdíjas klubokra, egyházra, egyéb intézményekre. Az adatgyűjtés és elemzések során megismertük az intézmények jellemzőit, lehetőségeit, valamint a célcsoportokat érintő problémáit.

Az elkészült dokumentumtervezet a község honlapján került közzétételre, melyről az állampolgárok is véleményt mondhatnak

c) **az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.**

A Képviselő-testület által elfogadott Esélyegyenlőségi Programot Sarkadkeresztúr Község Önkormányzata honlapján tesszük elérhetővé. A határidőket figyelembe véve, az intézkedések eredményeiről nyílt bizottsági és képviselő-testületi üléseken történik beszámolás és ilyen módon biztosított lesz a megvalósítás ellenőrzése is.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	Alacsony iskolai végzettség	1, probléma feltárása, igény felmérése, 2, Türr István Képzés és Kutató Intézettel való együttműködés, folyamatos információ biztosítása a képzésekről
	Munkanélküliek magas száma	1, fórumok rendezése, 2, átképzési lehetőségek ismertetése, Munkaügyi Központtal való kapcsolattartás, 3, képzés megszervezése, 4, az elhelyezkedéshez való segítségnyújtás, 5, jogi segítségnyújtás
Gyermekek	A szegregált településrészekről a tanköteles gyermekek bejárása nem megoldott.	1, igény felmérése, 2, pályázati lehetőségek, hitel felvétel lehetőségének keresése, 3, az üzemeltetéshez szükséges források biztosítása
	Írási- és olvasási nehézséggel bíró gyermekek száma jelentős	1, adatgyűjtés, 2, fejlesztési lehetőségek keresése, 3, fejlesztő pedagógusok bevonása, 4, a szülők felkészítése a gyermekeik fejlesztésére, ösztönzésük a feladatok elvégzéshez
Idősek	Az idősek elmagányosodása a településen	1, igény felmérése a tanyagondnok segítségével, 2, tanyagondnoki hálózathoz új gépjármű beszerzése, 3, személyi feltételek biztosítása
	Idősek informatikai jártassága alacsony	1, igény felmérése kérdőív segítségével, 2, képzés helyének biztosítása, 3, képzés megszervezése, 4, képzés eredményének felmérése
Nők	55 év feletti tartós munkanélküliség	1, a helyi munkalehetőségek felmérése, 2, a közeli településeken a munkalehetőségek felmérése, 3, a munkáltatók tájékoztatása a járulék kedvezményekről, 4, közvetítés a munkáltatók és a munkavállalók között, 5, képzési lehetőségi felkutatása, 6, képzés megszervezése
Fogyatékkal élők	A boltok nincsenek akadálymentesítve	1, a boltok tulajdonosainak a probléma felismerésére való figyelem felhívás. 2, Pályázati lehetőségek keresése. 3, Pályázat összeállítása.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint **intézkedés címe, megnevezése**	Az intézkedésbe bevont **aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst**
Romák és/vagy mélyszegény-ségben élők	Iskolázottság emelése	Munkaerő piaci képzést szervező központok
	A munkanélküliség csökkentése a településen	Munkaügyi Központ, képzési központok, tanfolyam szervezők
Gyermekek	A tanulási nehézséggel küzdő gyermekek helyzete a családban	Önkormányzat, pedagógusok, szülők, önkéntesek, iskola, óvoda
	Iskolabusz	Óvoda, általános iskola, Önkormányzat
Idősek	Az idősek informatikai ismereteinek fejlesztése	Önkormányzat, nyugdíjas egyesületek vezetői, önkéntesek, Községi Könyvtár, Civil szervezetek, iskola
	Tanyagondnoki hálózat fejlesztése	Önkormányzat, tanyagondnok, nyugdíjasok, önkéntesek, civil szervezetek
Nők	Az 55 év feletti nők foglalkoztatottságának elősegítése.	Munkaügyi Központ, Türr István Képző és Kutató Intézet, Önkormányzat , önkéntesek
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés a civil intézményeknél	Önkormányzat, önkéntesek, tulajdonosok

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák hátrányos megkülönböztetése csökken.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők számát minimálisra csökkentsük.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek oktatásban való részvételének az egyenlő esélyű hozzáférését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek életkorukból adódó problémáira, emberi méltóságuk tiszteletben tartására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a gyermekvállalást követően a munkaerő-piacra történő visszajutást.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők szolgáltatáshoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítását.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	**Az idősek informatikai ismereteinek fejlesztése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Az idősek informatikai jártassága alacsony**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: az igény felmérése, K: oktatás megszervezése, H: idősek informatikai ismereteinek bővítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. igény felmérése kérdőív segítségével, 2. képzés helyének biztosítása, 3. képzés megszervezése, 4. képzés eredményének felmérése
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, nyugdíjas egyesületek vezetői, önkéntesek
Partnerek	Községi Könyvtár, Civil szervezetek, iskola
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2013. szeptember 30., K: 2013. december 31., H: 2014. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: a felmerülő igény felmérése 100%-ban, K: legalább az idősek 30%-a legyen képzett, H: legalább az idősek jelentős része legyen képzett
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A képzés befejezése előtt abbahagyják a tanfolyamot. A figyelem felkeltő, érdekes előadásokkal lehet ezt a kockázatot csökkenteni.
Szükséges erőforrások	Az előadások megtartásához önkéntesek, számítógépek, jegyzetek.

Intézkedés címe:	**Iskolázottság emelése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Alacsony iskolai végzettség**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: a továbbképzési lehetőségek megismertetése, K: a továbbképzéseken való részvétel növelése, H: sokoldalú szakképesítés megszerzése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1, probléma feltárása, igény felmérése, 2, Türr István Képzés és Kutató Intézettel való együttműködés, folyamatos információ biztosítása a képzésekről
Résztvevők és felelős	célcsoport, önkormányzat, önkéntesek
Partnerek	Munkaerő piaci képzést szervező központok
Határidő(k) pontokba szedve	1, 2013. szeptember 30. 2, 2013. december 31. 3, 2014. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: képzésekről információszerzés, k: képzéseken való részvétel, H: szakképesítés megszerzése. Jelenléti ív, tanulmányi szerződés, tanúsítvány.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A képzések iránti érdeklődök hiánya. A képzések hirdetésének többféle fórumon való megjelentetése.
Szükséges erőforrások	Pályázati erőforrás.

Intézkedés címe:	**Akadálymentesítés a civil intézményeknél**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**A boltok nincsenek akadálymentesítve**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: a problémára felismerése, K: a probléma megoldására lehetőségek keresése, H: a teljes akadálymentesítés

Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1, a boltok tulajdonosainak a probléma felismerésére való figyelem felhívás 2, Pályázati lehetőségek keresése 3, Pályázat összeállítása
Résztvevők és felelős	A tulajdonosok, önkéntesek
Partnerek	Önkormányzat, önkéntesek
Határidő(k) pontokba szedve	1, 2013. szeptember 30. 2, folyamatosan, 3, folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: a tulajdonosokkal való kapcsolatfelvétel, K: segítségnyújtás a tulajdonosoknak, H: a pályázati anyag összeállításában való részvétel. Írásos megkeresés, jegyzőkönyvek, feljegyzések, pályázati anyaghoz való hozzáférés biztosítása
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Pályázati lehetőség, anyagi eszközök hiánya
Szükséges erőforrások	Pályázati pénz, magántőke, hitel

Intézkedés címe:	**Iskolabusz**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**A szegregált településrészekről a tanköteles gyermekek bejárása nem megoldott.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: a gyerekek számára a biztonságos utazás biztosítása, K: a megfelelő jármű beszerzése, H: a jármű hosszútávú üzemeltetése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1, igény felmérése, 2, pályázati lehetőségek, hitel felvétel lehetőségének keresése, 3, az üzemeltetéshez szükséges források biztosítása
Résztvevők és felelős	önkormányzat
Partnerek	Óvoda, általános iskola
Határidő(k) pontokba szedve	1, 2013. szeptember 30. 2, 2014. június 30. 3, folyamatosan

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R, K, H: a megfelelő járművel való utazás biztosítása a gyerekeknek. Menetlevél, jelenléti ív.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Anyagi erőforrás hiánya, csökkenő gyermek létszám. A családok bevonása az anyagi feltételek előteremtésére.
Szükséges erőforrások	Hitel felvétel, pályázati erőforrás, adományok.

Intézkedés címe:	**Tanyagondnoki hálózat fejlesztése**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Az idősek elmagányosodása a településen.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: a probléma feltárása, K: a szociális biztonság növelése, H: idősek ellátásának, segítésének bővítése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. igény felmérése a tanyagondnok segítségével, 2. tanyagondnoki hálózathoz új gépjármű beszerzése, 3. személyi feltételek biztosítása
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, tanyagondnok, nyugdíjasok, önkéntesek
Partnerek	Civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2013. szeptember 30. K: 2013. december 31. H: 2014. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: a felmerülő igény felmérése 100%-ban, K: legalább az idősek 30%-a igényelje az ellátást, H: az idősek jelentős része vegyen részt az ellátásban
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az idősek félnek ismeretleneket beengedni az otthonukba. A segítők bemutatása hivatalos rendezvényen, tanyagondnok általi bemutatás, segítő igazolvány kiadása.
Szükséges erőforrások	A gépjármű beszerzéshez pályázati forrás keresése.

Intézkedés címe:	**Az 55 év feletti nők foglalkoztatottságának elősegítése.**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Az 55 év feletti nők tartós munkanélkülisége.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: a hátrányos megkülönböztetés csökkentése, K: átképzés megszervezése, H: az 55 év feletti nők foglalkoztatottságának növelése
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. a helyi munkalehetőségek felmérése, 2. a közeli településeken a munkalehetőségek felmérése, 3. a munkáltatók tájékoztatása a járulék kedvezményekről, 4. közvetítés a munkáltatók és a munkavállalók között, 5. képzési lehetőségi felkutatása, 6. képzés megszervezése
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, önkéntesek
Partnerek	Munkaügyi Központ, Türr István Képző és Kutató Intézet
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2013. december 31. K: 2014. június 30. H: 2014. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: a felmerülő igény felmérése 100%-ban, K: legalább a célcsoportba tartozók 30%-a működjön együtt, H: legalább a célcsoportba tartozók jelentős része legyen képzett
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdeklődés hiánya, fásultság. A képzés befejezése előtt abbahagyják a tanfolyamot. Az érdeklődés felkeltése rendezvényekkel, figyelemfelkeltő, érdekes előadásokkal lehet ezt a kockázatot csökkenteni.
Szükséges erőforrások	Anyagi erőforrás, hirdetések, rendezvényszervezés.

Intézkedés címe:	**A tanulási nehézséggel küzdő gyermekek helyzete a családban**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Írási- és olvasási nehézséggel bíró gyermekek száma jelentős**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: a probléma felismerése, K: a sajátos nevelési igényű gyermekek számának csökkentése, H: a sajátos nevelési igényű gyermekek számának minimalizálása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. adatgyűjtés, 2. fejlesztési lehetőségek keresése, 3. fejlesztő pedagógusok bevonása, 4. a szülők felkészítése a gyermekeik fejlesztésére, ösztönzésük a feladatok elvégzéshez
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, pedagógusok, szülők, önkéntesek
Partnerek	Általános iskola, Óvoda
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2013. október 15. K: 2013. december 31. H: 2014. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: a felmerülő igény felmérése 100%-ban, K: legalább az SNI-s gyermekek 30%-a vegyen részt a fejlesztő foglalkozásokon, H: az SNI-s gyermekek számának minimálisra való csökkentése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	A szülők nem kapcsolódnak be a fejlesztésbe. A szülők ösztönzése figyelemfelkeltő, érdekes előadásokkal lehet ezt a kockázatot csökkenteni.
Szükséges erőforrások	Fejlesztő pedagógusok bevonása, számítógép, jegyzetek.

Intézkedés címe:	**A munkanélküliség csökkentése a településen.**
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	**Magas munkanélküliségi ráta.**
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	R: az álláskeresők ösztönzése, K: a munkanélküliségi ráta csökkentése, H: a munkanélküliségi ráta minimalizálása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. fórumok rendezése, 2. átképzési lehetőségek ismertetése, Munkaügyi Központtal való kapcsolattartás, 3. képzés megszervezése, 4. az elhelyezkedéshez való segítségnyújtás, 5. jogi segítségnyújtás
Résztvevők és felelős	Önkormányzat, cégvezetők, önkéntesek
Partnerek	Munkaügyi Központ, képzési központok, tanfolyam szervezők
Határidő(k) pontokba szedve	R: 2013. december 31. K: 2014. december 31. H: folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	R: az álláskeresők aktivizálása, K: a képzési lehetőségek ismertetése, képzettség megszerzése, H: foglalkoztatottság emelkedése
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Az álláskeresőket nem lehet kiemelni a fásultságból. A képzés befejezése előtt abbahagyják a tanfolyamot. Jó példák bemutatásával, esettanulmányokon keresztül felkelteni a figyelmet. A képzés elkezdése előtt szándéknyilatkozatot tehet az álláskereső arról, hogy a képzést be kívánja fejezni.
Szükséges erőforrások	A fórum helyszínének biztosítás, a személyi feltételek biztosítása, számítógépek, jegyzetek.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Iskolázottság emelése	Alacsony iskolai végzettség	a továbbképzéseken való részvétel növelése		Türr István Képzés és Kutató Intézettel való együttműködés, folyamatos információ biztosítása a képzésekről, képzés szervezés, lebonyolítás	önkormányzat	2014.12.31.	Jelenléti ív, tanulmányi szerződés, tanúsítvány.	Pályázati erőforrás.	További képzések indítása igény esetében
2	A munkanélküliség csökkentése a településen.	Magas munkanélküliségi ráta.	munkanélküliségi arány csökkentése 5 %		Fórum, képzés, tanácsadás, jogi segítségnyújtás	Önkormányzat	2015.06.30.	képzésben résztvevők száma, képzési szerződés, munkaszerződés, statisztikai adatok	pályázati-, pénzügyi-, humán	folyamatos kapcsolattartás a munkaügyi és a képző központtal
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Iskolabusz	A szegregált településrészekről a tanköteles gyermekek bejárása nem megoldott.	gyerekek számára a biztonságos utazás biztosítása		igény felmérése, pályázati lehetőségek, hitel felvétel lehetőségének keresése, az üzemeltetéshez szükséges források biztosítása	önkormányzat	2015.12.31.	Pályázati dokumentáció	Pályázati forrás	A megvásárolt iskolabusz rendelkezésre áll a gyerekeknek, és további hasznosítása is indokolt
2	A tanulási nehézséggel küzdő gyermekek helyzete a családban.	Írási- és olvasási nehézséggel bíró gyermekek száma jelentős.	sajátos nevelési igényű gyermekek számának csökkentése,		fejlesztési lehetőségek keresése, fejlesztő	Önkormányzat	2014.12.31.	szakmai beszámoló	anyagi erőforrás, humán erőforrás	folyamatos foglalkozások biztosítása

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					pedagógusok bevonása,a szülők felkészítése a gyermekeik fejlesztésére, ösztönzésük a feladatok elvégzéshez					
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Az 55 év feletti nők foglalkoztatottságának elősegítése.	Az 55 év feletti nők tartós munkanélkülisége.	a hátrányos megkülönböztetés csökkentése, átképzés megszervezése, az 55 év feletti nők foglalkoztatottságának növelése		képzési lehetőségi felkutatása, képzés megszervezése, lebonyolítás	Önkormányzat	2014.12.31.	képzési szerződés	pályázati forrás	a szakképzettséggel rendelkezők elhelyezkedése megvalósul
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Az idősek informatikai ismereteinek fejlesztése.	Az idősek informatikai jártassága alacsony.	idősek informatikai ismereteinek bővítése		képzés megszervezése	Önkormányzat	2014.12.31.	legalább az idősek 30%-a legyen képzett,	önkéntesek, számítógépek, jegyzetek	igénynek megfelelően képzés
2	Tanyagondnoki hálózat fejlesztése	Az idősek elmagányosodása a településen.	a szociális biztonság növelése,idősek ellátásának, segítésének bővítése		igény felmérése a tanyagondnok segítségével, tanyagondnoki hálózathoz új gépjármű beszerzése	Önkormányzat	2014.12.31.	legalább az idősek 30%-a igényelje az ellátást,	pályázati forrás	
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadálymentesítés a civil intézményeknél	A boltok nincsenek akadálymentesítve	akadálymentesítés		Pályázati lehetőségek keresése. Pályázat összeállítása, megvalósítás	Önkormányzat	2015.12.31.	jegyzőkönyvek, feljegyzések	Pályázati forrás	az elkészült akadálymentes épület rendelkezésre áll

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

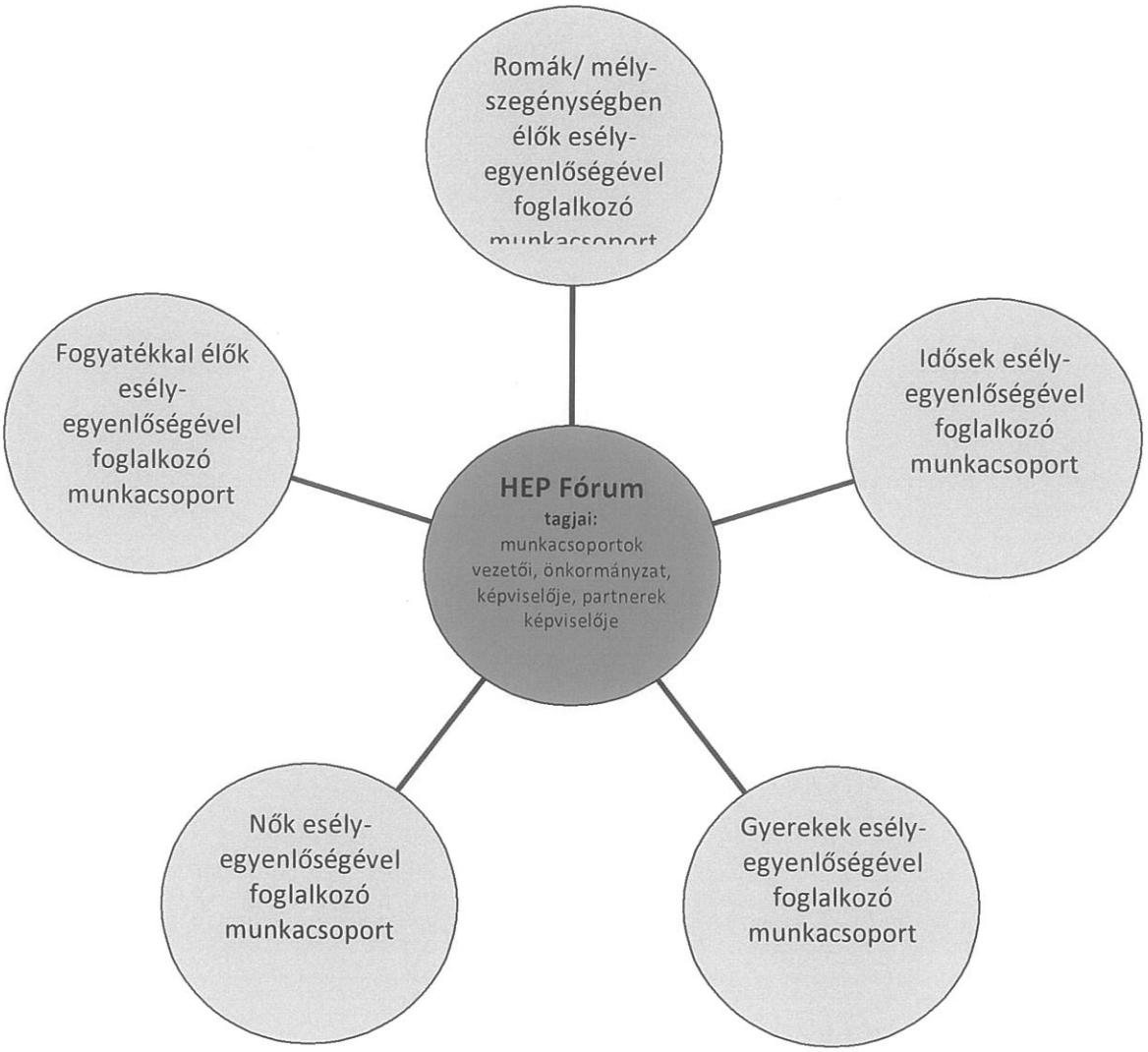
A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a mindenkori polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.

- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
    - Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
    - Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
    - Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
    - Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési

kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja, és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Sarkadkeresztúr község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Sarkadkeresztúr község képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 89/2013.(VI.27.) számú határozatával elfogadta.

Dátum 2013.06.03.

Aláírás

SARKADKERESZTÚR Békés megye ÖNKORMÁNYZATA